

людського суспільства. Людина в сучасному суспільстві потерпає не лише від природних умов на Землі, а й від бездуховності, коли душевну порожнину заповнюють шкідливі звички, за які людина намагається заховатись від проблем, що впливають на життя, від самої себе. Якщо ще декілька років тому, кращим другом вважалася книга у вихованні людини, то нині акцент змінився на TV, комп'ютер. Вони замінюють молоді спілкування з ровесниками. Постійне сидіння перед екраном призводить до певних фізичних вад і психологічних порушень, люди втрачають здібність адекватного сприйняття оточуючого і реакцій на його зміни. Розмови по мобільному телефону замінили живе спілкування, адже це стало модним, такі розмови постійно рекламує телебачення. Навіщо кудись йти, щоб поговорити, треба просто скинути sms-повідомлення. В результаті молодь перестає рухатись, втрачає динамізм, який притаманний її віку. Спочатку це призводить до пасивності, апатії, нудьги. І ось тут велика роль належить одноліткам. Яким буде їхній вплив руйнівний — паління, наркоманія, небезпечний секс, чи навпаки стабілізуючий. Перший несе вулиця, другий-добровольці чи волонтери, які є в кожному навчальному закладі. Їм не потрібно створювати якихось сприятливих умов, а просто керівництву вузу чи факультету — не заважати, а підтримувати, як це вже не один рік робить деканат факультету «Телекомунікації» єдиного в Полтаві військового вузу. На нашому факультеті «Телекомунікації» Полтавського військового інституту зв'язку вже протягом 7 років, а в вузі — 30 років проводиться систематична планова робота по екологічному вихованню молоді.

Сьогодні я хочу поділитися роботою одного із напрямків на факультеті з цього приводу. Наприклад, із досвіду волонтерства у військовому вузі. Неможливо не згадати виступів представників Всеукраїнської громадської молодіжної організації «Твоя перемога» у грудні 2006 року перед студентами 2 курсу нашого факультету. Коли прийшли молоді хлопці, колишні студенти, і розповіли як сідали на голку і як вдалося позбутися наркотичної залежності, то якісь лекції просто стали зайвими. Як сказав один з учасників круглого столу «Із 21року мого життя 6 — забрали наркотики. Але тепер я відчуваю ненависть до наркотиків і бажання послужити людям, щоб моя трагедія не повторилася.» За 9 років існування факультету «Телекомунікації» у нас не було жодного випадку наркоманії, алкогольного отруєння серед студентів. Засобами літератури і мистецтва ми боремося за світогляд студентів, за чистоту аури, врешті-решт за екологію їхніх душ.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ ТА ОКРЕМИХ ДЕРЖАВ СВІТУ

*Сердюк О.О., Сердюк О.Г.
Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка*

Погіршення ситуації з земельними ресурсами, темпи використання яких значно перевищують темпи відтворення, безпосередньо впливає і на біоту — потенційне джерело значних матеріальних благ (продовольство, лікувальні засоби та інші важливі предмети споживання). Відомо, що цілі біоти можуть легко руйнуватися при невеликих пору-

шення фізичних параметрів середовища. Нині ж, завдяки антропогенному впливу на природу, обумовленого стрімким зростанням людської популяції, розмаїтість живих організмів зведена до такого низького рівня, якого не було з кінця мезозойської ери. Зокрема, в умовах техногенного тиску сучасної цивілізації щорічно безслідно зникають від 150 до 200 видів організмів (відбувається так звана "генетична ерозія" — термін ухвалений ЮНЕСКО) [1].

Фактично нині має місце криза біотичної розмаїтості, яка підірвана і стрімко зменшується. У певному сенсі скорочення розмаїтості живої природи є найголовнішим у змінах навколишнього середовища, що відбуваються нині, і являє собою, мабуть, єдиний цілком незворотний процес. Наслідки його передбачати важко, оскільки і досі істинна цінність земної біоти не усвідомлюється людством.

Встановлено, що 87% збільшення території пустель обумовлене антропогенними факторами і лише 13% — факторами природного походження. Процес опустелення вже охопив близько 30 млн кв. км суші планети. Тільки в Україні зона кліматичного опустелення займає близько 35% площі [4].

Під впливом людської діяльності паралельно опустеленню відбувається також руйнація ґрунту шляхом ерозії. Щорічно під впливом природних і техногенних факторів орні землі втрачають 26 млрд тонн родючого шару. Зменшення площ ріллі реєструється у багатьох країнах світу [2,3,4,5].

Крім того, високий ступінь сільськогосподарського опанування земель і пов'язана з цим інтенсивна хімізація, що характерна для країн Європи, не сприяють відновлювальним ґрунтовим процесам. Причому Україна згідно з існуючою інформацією, має чи не найвищий рівень розораності земель серед країн Західної Європи [2,3,4,5], що перевищує всі розумні межі. Екстенсивне землекористування, властиве сільському господарству України, аж ніяк не поліпшує екологічну ситуацію, що склалася, і може призвести до подальшого процесу руйнації унікальних сільськогосподарських угідь.

В Україні від ерозії потерпає понад 17 млн. га сільськогосподарських угідь (40,9% від їхньої загальної площі), у США — 120 млн. га (64%), у Франції 5 млн. га (27%).

Господарська діяльність людини та природні ерозійні процеси сприяють втраті гумусного шару, зменшення товщини якого на 1 см призводить до втрат урожаю в 1 ц/га. В Україні за останні 30 років вміст гумусних речовин зменшився на 30%. Ситуація ускладнюється ще й тим, що для відновлення шару ґрунту товщиною в 1 см природним шляхом потрібно не менше 100 років [1], методів штучного створення гумусу поки що не існує.

Значної шкоди земельному фонду завдають непродумані іригаційні заходи, які викликають засолення ґрунтів через надлишковий полив. Сьогодні майже 3 млн. кв. км суші зростається і ця площа збільшується щорічно майже на 8%. Водночас з року в рік понад мільйон гектарів землі засолюється і вимушено виводиться із сфери господарювання.

Існуюча тенденція до погіршення стану земельного фонду може істотно вплинути на продовольчу безпеку практично всіх країн світу. Так, за даними Всесвітньої продовольчої організації (ФАО), у Пакистані засолено близько 75% зрошуваних земель, в Іраку — понад 50% , Єги-

пті — 44%, США — понад 27%, Україні — 7,6% [6].

Таким чином, наведені вище дані свідчать, що в Україні, на жаль, в галузі землекористування надмірна освоєність ґрунтів призводить до високого рівня виснаженості землі (підвищена кислотність, засоленість, ураження вітровою ерозією, опустелювання тощо), внаслідок чого колишні родючі землі стають непридатними для сільського господарства. Тому з метою збереження і відтворення земельного фонду країни першочерговим і головним завданням є розробка і реалізація державного плану охорони і раціонального використання земель як національного надбання, прийняття нових нормативів щодо відведення земельних ділянок для потреб промисловості, транспорту, енергетики (нормативи мають бути наближені до тих, що прийняті в країнах Західної Європи).

Література

1. Алексеенко И.Р., Кейсевич Л.В. Последняя цивилизация?. — К.: Наук. думка, 1997. — 411 с.
2. Доклад о развитии человечества за 1996 год. — Нью-Йорк; Оксфорд: Оксфорд Юниверсити Пресс, 1997. — 228 с.
3. Доклад о развитии человечества за 1994 год. Нью-Йорк; Оксфорд: Оксфорд Юниверсити Пресс, 1994. — 307 с.
4. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні / Міністерство охорони навколишнього середовища та ядерної безпеки України. — 1997. — 152 с.
5. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні / Міністерство охорони навколишнього середовища та ядерної безпеки України. — 1992. — 156 с.
6. Water Sector Policy Riview and Strategy Formilation. — Rome: FAO, 1995. — P. 11.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РАДІАЦІЙНОЗАБРУДНЕНИХ ТЕРИТОРІЙ ДЛЯ ГОСПОДАРЬСЬКОГО ЗНАЧЕННЯ

Стьопіна М.Ю.

Таврійська державна агротехнічна академія

Радіонукліди створюють значний негативний вплив на організми та на різні компоненти екосистеми. В природних умовах на Землі дуже мало місць, де б вони створювали значні концентрації, здебільшого, їх поява у кількості, яка відчутно впливає на тварин та рослин, пов'язана з використанням ядерної зброї та з аваріями на атомних електростанціях. На жаль, у зв'язку з аварією на Чорнобильській АЕС у 1986 р, ця проблема стала актуальною і для України. Огляд сучасних уявлень про методи використання радіаційнозабруднених територій охоплює морфологічні, фізіологічні і біохімічні дослідження описані у літературі, але до теперішнього часу не існує єдиного комплексного методу, отже залишається багато не з'ясованих питань. Тому було поставлено за мету проаналізувати раціональні шляхи радіаційного захисту на великих площах.

В Україні територія, що забруднена радіонуклідами, займає досить велику площу. Це спонукає до пошуків використання природних